

VĚSTNÍK

MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Červenec 2004

Ročník XIV

Částka 7

OBSAH

METODICKÉ POKYNY A NÁVODY

5. Metodický pokyn odboru ochrany ovzduší MŽP ČR ke zpracování programu zlepšení kvality ovzduší na lokální úrovni (obce) 1

SDĚLENÍ

12. Sdělení odboru posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC Ministerstva životního prostředí ve věci Postupu při posuzování vlivů projektů ucházejících se o spolufinancování z programů Evropského společenství (ISPA, Phare), případně dalších programů, na životní prostředí .. 11

METODICKÉ POKYNY A NÁVODY

5.

Metodický pokyn odboru ochrany ovzduší MŽP ČR ke zpracování programu zlepšení kvality ovzduší na lokální úrovni (obce)

Zpracování programů zlepšení kvality ovzduší vyplývá z nových povinností, které má ČR jako člen Evropské unie. Zásadní myšlenkou rámcové směrnice ES o řízení a hodnocení kvality ovzduší je „Udržet kvalitu ovzduší tam, kde je vyhovující a zlepšit tam, kde je zhoršená“. Zpracování programů se týká oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší, vymezených podle § 7 odst.1 zákona č. 86/2002 Sb.

Tyto oblasti jsou vymezovány MŽP jedenkrát ročně podle novely zákona č. 86/2002 Sb., provedené zákonem č. 92/2004 Sb. a jsou publikovány ve Věstníku MŽP. Oblasti jsou ročně reportovány Evropské komisi (dále jen Komise), která ukládá členskému státu podat zprávu o programech pro konkrétní území v předepsaném formátu, a pokud bude Komise požadovat, musí být pro příslušné území předložen celý program zlepšení kvality ovzduší pro dané území.

Překračováním imisních limitů je míněno zvýšení ročních průměrných hodnot koncentrací nad úroveň imisních limitů, případně s přičtením příslušné meze tolerance, jsou-li stanoveny, překročení ročních limitů pro ochranu vegetace, překračování povolené četnosti překračování denních imisních limitů, překračování mohou být i dlouhodobé imisní cíle pro přízemní ozón.

1. Povinnosti obcí platné ze zákona 86/2002 Sb., týkající se programů:

1. § 7 odst. 6 zákona č. 86 / 2002 Sb., v platném znění požaduje, aby orgány krajů a obcí v případě překračování imisních limitů a meze tolerance zpracovaly programy zlepšení kvality ovzduší.
2. § 7 odst. 7 hovoří o povinnosti programy vydat formou nařízení obce, zpřístupnit, kontrolovat a hodnotit.
3. Rozsah a způsob vypracování krajského a místního programu ke zlepšení kvality ovzduší je obsažen v příloze č. 3 k zákonu č. 86/2002 Sb. a obsahuje nezbytné informace, které musí být v programu obsaženy.
4. Termín zpracování programů zlepšení kvality ovzduší, publikovaný zákonem č. 92/2004 Sb., je dva roky po uveřejnění imisních koncentrací (bude muset být upraveno podle směrnice 96/62 ES – do dvou let po roce, kdy se imisní překročení vyskytlo). Reporting o plánech a programech do Evropské komise podle rozhodnutí 2004/224 je každoroční.

2. Další povinnosti, využitelné pro vytvoření programu zlepšení kvality ovzduší a vycházející z § 50 zákona č. 86/2002 Sb, v platném znění, které jsou běžnou činností obce:

(1) Orgán obce v přenesené působnosti

- je dotčeným správním orgánem v územním, stavebním a kolaudačním řízení z hlediska ochrany ovzduší,
- nařizuje odstranění závad u malých spalovacích zdrojů podle § 12 odst. 1 písm. f), ukládá opatření k nápravě těchto závad podle § 38 odst. 1 a ukládá pokuty za nesplnění této uložené povinnosti,
- vypracovává programy zlepšení kvality ovzduší podle § 7 odst. 6 v oblastech se zhoršenou kvalitou, které se nacházejí v její územní působnosti,
- může vypracovat místní program snižování emisí znečišťujících látek podle § 6 odst. 5,
- vydává nařízení, jímž může na svém území zakázat některé druhy paliv pro malé spalovací zdroje znečišťování; seznam těchto paliv je uveden v příloze č. 11 k tomuto zákonu,
- vydává nařízení, jímž může na svém území stanovit podmínky spalování suchých rostlinných materiálů podle § 3 odst. 5 nebo toto spalování zakázat; při stanovení těchto podmínek přihlíží zejména ke klimatickým podmínkám, stavu ovzduší ve svém územním obvodu, vegetačnímu období a hustotě obytné zástavby,
- vyhláší regulační opatření k omezení emisí ze stacionárních zdrojů, které nepodléhají regulaci podle § 8 odst. 3, a k omezení provozu mobilních zdrojů znečišťování; pokud jde o zvláště velké, velké a střední stacionární zdroje informuje o porušení povinností inspekci,
- vede evidenci malých stacionárních zdrojů, u nichž tento zákon stanoví ohlašovací povinnost, a poskytuje údaje z této evidence ministerstvu,

(2) Orgán obce v přenesené působnosti kontroluje

- a) dodržování povinností provozovateli malých stacionárních zdrojů podle § 12, za nedodržení povinností jim ukládá pokuty a nápravná opatření a rozhoduje o zastavení nebo omezení provozu těchto zdrojů,
- b) dodržování přípustné tmavosti kouře, pachového čísla a přípustné míry obtěžování zápachem u provozovatelů malých stacionárních zdrojů a za nedodržení povinností jim ukládá pokuty,
- c) účinnost spalování, měření množství a rozsahu vypouštěných látek u malých spalovacích zdrojů podle § 12 odst. 1 písm. f); touto činností může pověřit odborně způsobilé právnické nebo fyzické osoby podle zvláštního právního předpisu

3. Imisní limity

Imisní limity pro hodnocení kvality ovzduší z hlediska ochrany zdraví, ochrany ekosystémů a vegetace sloužící k vymezení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší, stanovené v Nařízení vlády č. 350/2002 Sb., příloze č. 1:

3.1. Imisní limity a meze tolerance pro oxid siřičitý (SO₂)

Hodnoty imisních limitů jsou vyjádřeny v $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ a vztahují se na standardní podmínky – objem přepočtený na teplotu 293,15 K a atmosférický tlak 101,325 kPa.

Účel vyhlášení	Parametr / Doba průměrování	Hodnota imisního limitu	Mez tolerance	Datum, do něhož musí být limit splněn
Ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr / 1 h	350 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, nesmí být překročena více než 24krát za kalendářní rok	90 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ * (26%)	1. 1. 2005
Ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr / 24 h	125 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, nesmí být překročena více než 3krát za kalendářní rok	-	1. 1. 2005
Ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr / Kalendářní rok	50 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	-	Ode dne nabytí účinnosti tohoto nařízení
Ochrana ekosystémů	Aritmetický průměr / zimní období (1.10. – 31. 3.)	20 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	-	Ode dne nabytí účinnosti tohoto nařízení

Poznámka:

* mez tolerance se bude od 1. ledna 2003 snižovat tak, aby dosáhla 1. ledna 2005 nulové hodnoty. V letech 2003 až 2004 budou meze tolerance následující:

2003	2004
60 $\mu\text{g.m}^{-3}$	30 $\mu\text{g.m}^{-3}$

3.2. Imisní limity a meze tolerance pro suspendované částice (PM10)***

Hodnoty imisních limitů jsou vyjádřeny v $\mu\text{g.m}^{-3}$ a vztahují se na standardní podmínky – objem přepočtený na teplotu 293,15 K a atmosférický tlak 101,325 kPa.

Účel vyhlášení	Parametr / Doba průměrování	Hodnota imisního limitu	Mez tolerance	Datum, do něhož musí být limit splněn
1. Ochrana zdraví lidí -I. etapa	Aritmetický průměr / 24 hodin	50 $\mu\text{g.m}^{-3}$ PM ₁₀ , nesmí být překročena více než 35krát za kalendářní rok	15 $\mu\text{g.m}^{-3}$ (30 %)*	1. 1. 2005
2. Ochrana zdraví lidí -I. etapa	Aritmetický průměr / Kalendářní rok	40 $\mu\text{g.m}^{-3}$ PM ₁₀	4,8 $\mu\text{g.m}^{-3}$ (12 %)*	1. 1. 2005
1. Ochrana zdraví lidí -II. etapa ¹⁾	Aritmetický průměr / 24 hodin	50 $\mu\text{g.m}^{-3}$ PM ₁₀ , nesmí být překročena více než 7 krát za kalendářní rok	Bude odvozena ze získaných údajů a bude ekvivalentní limitním hodnotám pro I. etapu	1. 1. 2010
2. Ochrana zdraví lidí -II. etapa ¹⁾	Aritmetický průměr / Kalendářní rok	20 $\mu\text{g.m}^{-3}$ PM ₁₀	10 $\mu\text{g.m}^{-3}$ (50 %) 1. 1. 2005**	1. 1. 2010

Poznámka:

1) Uvedené indikativní hodnoty podléhají přezkoumání s ohledem na nově přijaté směrné informace o účincích na zdraví a životní prostředí, technickou proveditelnost a zkušenosti s uplatňováním limitních hodnot v etapě I.

* mez tolerance se bude od 1. ledna 2003 snižovat tak, aby dosáhla 1. ledna 2005 nulové hodnoty. V letech 2003 až 2004 budou meze tolerance následující

	2003	2004
Pro 24 hodin	10 $\mu\text{g.m}^{-3}$	5 $\mu\text{g.m}^{-3}$
Pro kalendářní rok	3,2 $\mu\text{g.m}^{-3}$	1,6 $\mu\text{g.m}^{-3}$

** mez tolerance se bude od 1. ledna 2006 lineárně snižovat – každých 12 měsíců tak, aby dosáhla 1. ledna 2010 nulové hodnoty. V letech 2006 až 2009 budou meze tolerance následující

	2006	2007	2008	2009
Pro kalendářní rok	8 $\mu\text{g.m}^{-3}$	6 $\mu\text{g.m}^{-3}$	4 $\mu\text{g.m}^{-3}$	2 $\mu\text{g.m}^{-3}$

*** K měření koncentrací suspendovaných částic frakce PM₁₀ lze použít také metodu stanovení celkového prašného aerosolu (total suspended particulates) při přepočtu za použití koeficientu 0,8.

Koncentrace jemných suspendovaných částic frakce PM_{2,5} se hodnotí z hlediska ročního aritmetického průměru, ročního mediánu, ročního 98. percentilu a ročního maxima z dvacetičtyřhodinových průměrných hodnot.

3.3. Imisní limity a meze tolerance pro oxid dusičitý (NO₂) a oxidy dusíku (NO_x)

Hodnoty imisních limitů jsou vyjádřeny v $\mu\text{g.m}^{-3}$ a vztahují se na standardní podmínky – objem přepočtený na teplotu 293,15 K a atmosférický tlak 101,325 kPa.

Účel vyhlášení	Parametr / Doba průměrování	Hodnota imisního limitu	Mez tolerance	Datum, do něhož musí být limit splněn
Ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr / 1 h	200 $\mu\text{g.m}^{-3}$ NO ₂ , nesmí být překročena více než 18krát za kalendářní rok	80 $\mu\text{g.m}^{-3}$ (40%)*	1. 1. 2010
Ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr / Kalendářní rok	40 $\mu\text{g.m}^{-3}$ NO ₂	16 $\mu\text{g.m}^{-3}$ (40%)*	1. 1. 2010
Ochrana ekosystémů	Aritmetický průměr / Kalendářní rok	30 $\mu\text{g.m}^{-3}$ NO _x	-	Ode dne nabytí účinnosti tohoto nařízení

Poznámka:

* mez tolerance se bude od 1. ledna 2003 snižovat tak, aby dosáhla 1. ledna 2010 nulové hodnoty. V letech 2003 až 2009 budou meze tolerance následující

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Pro 1 hodinu	70 $\mu\text{g.m}^{-3}$	60 $\mu\text{g.m}^{-3}$	50 $\mu\text{g.m}^{-3}$	40 $\mu\text{g.m}^{-3}$	30 $\mu\text{g.m}^{-3}$	20 $\mu\text{g.m}^{-3}$	10 $\mu\text{g.m}^{-3}$
Pro kalendářní rok	14 $\mu\text{g.m}^{-3}$	12 $\mu\text{g.m}^{-3}$	10 $\mu\text{g.m}^{-3}$	8 $\mu\text{g.m}^{-3}$	6 $\mu\text{g.m}^{-3}$	4 $\mu\text{g.m}^{-3}$	2 $\mu\text{g.m}^{-3}$

3.4. Imisní limit a mez tolerance pro olovo

Účel vyhlášení	Parametr / Doba průměrování	Hodnota imisního limitu	Mez tolerance	Datum, do něhož musí být limit splněn
Ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr / Kalendářní rok	0,5 $\mu\text{g.m}^{-3}$	0,3 $\mu\text{g.m}^{-3}$ (60%)*	1. 1. 2005

Poznámka:

* mez tolerance se bude od 1. ledna 2003 snižovat tak, aby dosáhla 1. ledna 2005 nulové hodnoty. V letech 2003 až 2004 budou meze tolerance následující

2003	2004
0,2 $\mu\text{g.m}^{-3}$	0,1 $\mu\text{g.m}^{-3}$

3.5. Imisní limit a mez tolerance pro oxid uhelnatý

Hodnoty imisních limitů jsou vyjádřeny v mg.m^{-3} a vztahují se na standardní podmínky – objem přepočtený na teplotu 293,15 K a atmosférický tlak 101,325 kPa

Účel vyhlášení	Parametr / Doba průměrování	Hodnota imisního limitu	Mez tolerance	Datum, do něhož musí být limit splněn
Ochrana zdraví lidí	Maximální denní osmihodinový klouzavý průměr**	10 mg.m^{-3}	6 mg.m^{-3} *	1. ledna 2005

Poznámka:

* mez tolerance se bude od 1. ledna 2003 lineárně snižovat – každých 12 měsíců tak, aby dosáhla 1. ledna 2005 nulové hodnoty. V letech 2003 až 2004 budou meze tolerance následující

2003	2004
3,3 mg.m^{-3}	1,7 mg.m^{-3}

** osmihodinový průměr je připsán dni, ve kterém končí

3.6. Imisní limit a mez tolerance pro benzen*

Hodnota imisního limitu se vztahuje na standardní podmínky – objem přepočtený na teplotu 293,15 K a atmosférický tlak 101,325 kPa.

Účel vyhlášení	Parametr / Doba průměrování	Hodnota imisního limitu	Mez tolerance	Datum, do něhož musí být limit splněn
Ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr / 1 rok	5 $\mu\text{g.m}^{-3}$	5 $\mu\text{g.m}^{-3}$ (100 %)**	1. 1. 2010

Poznámka:

* benzen je také 1 z prekurzorů ozónu podle přílohy č. 7 k tomuto nařízení

** mez tolerance se bude od 1. ledna 2003 snižovat tak, aby dosáhla 1. ledna 2010 nulové hodnoty. V letech 2003 až 2009 budou meze tolerance následující

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
4,375 $\mu\text{g.m}^{-3}$	3,75 $\mu\text{g.m}^{-3}$	3,125 $\mu\text{g.m}^{-3}$	2,5 $\mu\text{g.m}^{-3}$	1,875 $\mu\text{g.m}^{-3}$	1,25 $\mu\text{g.m}^{-3}$	0,625 $\mu\text{g.m}^{-3}$

3.7. Imisní limit a mez tolerance pro kadmium

Hodnoty imisních limitů jsou vyjádřeny v ng.m^{-3} a vztahují se na standardní podmínky – objem přepočtený na teplotu 293,15 K a atmosférický tlak 101,325 kPa.

Účel vyhlášení	Parametr / Doba průměrování	Hodnota imisního limitu	Mez tolerance	Datum, do něhož musí být limit splněn
Ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr / Kalendářní rok	5 ng.m^{-3}	3 ng.m^{-3} (60 %)*	1. 1. 2005

Poznámka:

* mez tolerance se bude od 1. ledna 2003 snižovat tak, aby dosáhla 1. ledna 2005 nulové hodnoty. V letech 2003 až 2004 budou meze tolerance následující

2003	2004
2 ng.m^{-3}	1 ng.m^{-3}

3.8. Imisní limit a mez tolerance pro amoniak

Hodnoty imisních limitů jsou vyjádřeny v $\mu\text{g.m}^{-3}$ a vztahují se na standardní podmínky – objem přepočtený na teplotu 293,15 K a atmosférický tlak 101,325 kPa.

Účel vyhlášení	Parametr / Doba průměrování	Hodnota imisního limitu	Mez tolerance	Datum, do něhož musí být limit splněn
Ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr / 24 h	100 $\mu\text{g.m}^{-3}$	60 $\mu\text{g.m}^{-3}$ (60 %)*	1. 1. 2005

Poznámka:

* mez tolerance se bude od 1. ledna 2003 snižovat tak, aby dosáhla 1. ledna 2005 nulové hodnoty. V letech 2003 až 2004 budou meze tolerance následující

2003	2004
40 $\mu\text{g.m}^{-3}$	20 $\mu\text{g.m}^{-3}$

3.9. Imisní limit pro arsen

Účel vyhlášení	Parametr / Doba průměrování	Hodnota imisního limitu	Mez tolerance	Datum, do něhož musí být limit splněn
Ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr / Kalendářní rok	6 ng.m ⁻³	6 ng.m ⁻³ (100 %)*	1. 1. 2010

Poznámka:

* mez tolerance se bude od 1. ledna 2003 snižovat tak, aby dosáhla 1. ledna 2010 nulové hodnoty. V letech 2003 až 2009 budou meze tolerance následující

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
5,25 ng/m ³	4,5 ng/m ³	3,75 ng/m ³	3,0 ng/m ³	2,25 ng/m ³	1,5 ng/m ³	0,75 ng/m ³

3.10. Imisní limit pro nikl

Účel vyhlášení	Parametr / Doba průměrování	Hodnota imisního limitu	Mez tolerance	Datum, do něhož musí být limit splněn
Ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr / Kalendářní rok	20 ng.m ⁻³	16 ng.m ⁻³ (80 %)*	1. 1. 2010

Poznámka:

* mez tolerance se bude od 1. ledna 2003 snižovat tak, aby dosáhla 1. ledna 2010 nulové hodnoty. V letech 2003 až 2009 budou meze tolerance následující

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
14 ng.m ⁻³	12 ng.m ⁻³	10 ng.m ⁻³	8 ng.m ⁻³	6 ng.m ⁻³	4 ng.m ⁻³	2 ng.m ⁻³

3.11. Imisní limit pro rtuť

Účel vyhlášení	Parametr / Doba průměrování	Hodnota imisního limitu	Mez tolerance	Datum, do něhož musí být limit splněn
Ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr / Kalendářní rok	50 ng.m ⁻³	-	1. 1. 2010

3.12. Imisní limit pro polycyklické aromatické uhlovodíky vyjádřených jako benzo(a)pyren

Účel vyhlášení	Parametr / Doba průměrování	Hodnota imisního limitu	Mez tolerance	Datum, do něhož musí být limit splněn
Ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr / Kalendářní rok	1 ng.m ⁻³	8 ng.m ⁻³ (800 %)*	1. 1. 2010

Poznámka:

* mez tolerance se bude od 1. ledna 2003 snižovat tak, aby dosáhla 1. ledna 2010 nulové hodnoty. V letech 2003 až 2009 budou meze tolerance následující

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
7 ng.m ⁻³	6 ng.m ⁻³	5 ng.m ⁻³	4 ng.m ⁻³	3 ng.m ⁻³	2 ng.m ⁻³	1 ng.m ⁻³

3.13. Cílové imisní limity a dlouhodobé imisní cíle pro troposférický ozón

a) Cílové imisní limity pro troposférický ozón:

Hodnoty cílových imisních limitů jsou vyjádřeny v µg.m⁻³ a vztahují se na standardní podmínky – objem přepočtený na teplotu 293,15 K a atmosférický tlak 101,325 kPa. Průměrováním se rozumí výpočet aritmetického průměru.

Účel vyhlášení	Parametr/ Doba průměrování	Hodnota cílového imisního limitu	Datum, do něhož musí být limit splněn ^{*)}
Ochrana zdraví lidí	Maximální denní osmihodinový klouzavý průměr ^{****)}	120 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, nesmí být překročena ve více než 25 dnech za kalendářní rok, v průměru za 3 roky ^{**)}	1. 1. 2010
Ochrana vegetace	AOT40, vypočtená z hodinových hodnot v období od května do července ^{***)}	18000 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}\cdot\text{h}$ zprůměrovaná za 5 let	1. 1. 2010

Poznámka:

- *) Splnění cílového imisního limitu se posuzuje od tohoto data; rok 2010 bude prvním rokem, ve kterém budou údaje použity pro výpočet plnění v průběhu následujících 3, popřípadě 5 let.
- ***) Pokud nelze vyhodnotit průměrné hodnoty za 3 nebo 5 let na základě úplného uspořádaného souboru ročních dat, minimální roční údaj nutný pro kontrolu splnění cílových hodnot je:
 - a) pro cílovou hodnotu pro ochranu lidského zdraví – platné údaje za 1 rok,
 - b) pro cílovou hodnotu pro ochranu vegetace – platné údaje za 3 roky.
- ****) Pro účely tohoto nařízení AOT40 znamená součet rozdílů mezi hodinovou koncentrací větší než 80 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (= 40 ppb) a hodnotou 80 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ v dané periodě užitím pouze 1 hodinových hodnot změřených každý den mezi 8:00 a 20:00 SEČ (= 7:00 až 19:00 světového času (UTC)).
- *****) Osmihodinové klouzavé průměry se počítají z hodinových koncentrací a přepočítávají se každou hodinu. Každý osmihodinový průměr je připsán dni, ve kterém končí, to jest první výpočet je proveden z hodinových koncentrací během periody 17:00 předešlého dne a 01:00 dne následujícího. Poslední výpočet pro daný den se provede pro periodu od 16:00 do 24:00 hodin.

b) Dlouhodobé imisní cíle pro troposférický ozón:

Hodnoty dlouhodobých imisních cílů jsou vyjádřeny v $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ a vztahují se na standardní podmínky – objem přepočtený na teplotu 293,15 K a atmosférický tlak 101,325 kPa.

Účel vyhlášení	Parametr/ Doba průměrování	Dlouhodobý imisní cíl, který nesmí být překročen
Ochrana zdraví lidí	Maximální denní osmihodinový klouzavý průměr / Kalendářní rok	120 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$
Ochrana vegetace	AOT40, vypočtená z hodinových hodnot v období od května do července ^{*)}	6000 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}\cdot\text{h}$

Poznámka:

- *) Definice AOT 40 viz bod 1

3.15. Depoziční limit pro prашný spad

Účel vyhlášení	Parametr / Doba	Hodnota depozičního limitu	Mez tolerance	Datum, do něhož musí být limit splněn
Ochrana zdraví lidí	Úhrnné množství / 1 měsíc	12,5 $\text{g}\cdot\text{m}^{-2}$	-	Ode dne nabytí účinnosti tohoto nařízení

Nelze předpokládat, že dojde ke zlepšení kvality ovzduší přirozeným vývojem. Může však dojít k jiným rozptylovým a meteorologickým podmínkám, které mohou imisní situaci zlepšit. Nicméně povinnost zpracovat program existuje a nezohledňuje tyto přirozené možnosti. Účast zdrojů na znečištění ovzduší je možno zjistit měřeními a modelováním, event. zpětným modelováním.

Nezbytné informace, které musí být v programu zlepšení kvality ovzduší bezpodmínečně uvedeny (příloha č.2 zákona č. 86/2002 Sb., v platném znění, příloha směrnice 96/62 ES). Viz dále.

Obec, rozhodne-li se, může vypracovat, podobně jako kraj nebo MŽP, program snížení emisí. Postup zpracování je analogický zpracování ostatních emisních programů. Postup upravuje část přílohy č. 2 zákona č. 86/2002. Sb.

4. Místní program ke snížení emisí obsahuje

(Příloha č. 2 zákona č. 86/2002 Sb.)

- a) název programu, jeho základní cíle a souvislosti,
- b) výchozí situace – obraz emisní situace
- c) vztah ke krajskému programu snižování emisí,
- d) vztah k dalším koncepčním dokumentům (např. strategie regionálního rozvoje),
- e) vztah k Státnímu programu podpory úspor energie obnovitelných zdrojů,
- f) vztah k místnímu a krajskému programu ke zlepšení kvality ovzduší, jsou-li stanoveny,
- g) obecné zásady strategie programu,
- h) vývoj a monitorování kvality ovzduší a emisí,
- i) rozbor stavu a hodnocení plnění emisních limitů a ostatních limitních hodnot a dalších podmínek provozování zdrojů znečišťování ovzduší na území obce,
- j) podpůrné aktivity pro omezování emisí na území obce,
- k) základní nástroje programu snižování emisí,
 - 1. technická a technologická opatření,
 - 2. technicko-organizační opatření,
 - 3. administrativní opatření,
 - 4. evidence zdrojů znečišťování ovzduší stacionárních i mobilních,
 - 5. inventarizace emisí,
 - 6. schválené zásady spolupráce orgánů obcí s orgány kraje a dalšími orgány veřejné správy,
 - 7. dohody orgánu obce s provozovateli zdrojů znečišťování ovzduší a dalšími subjekty,
 - 8. práce s veřejností – snižování emisí produkovaných domácnostmi,
- l) finanční zajištění programu,
- m) účast na mezikrajské spolupráci ,
- n) souhrn stanovených požadavků a lhůt k dosažení cílů programu,
- o) termíny a způsob kontrol průběžného plnění programu,
- p) způsob provádění opatření a korekcí programu vyvolaných na základě závěrů kontrol a průběžného plnění tohoto programu,
- r) názvy a sídla orgánů ochrany ovzduší a dalších správních úřadů, jména, adresy a podpisy osob odpovědných za plnění programu.

5. Rozsah a způsob vypracování krajského a místního programu ke zlepšení kvality ovzduší (Příloha 3 zákona č. 86/2002 Sb.)

5.1. Způsob vypracování programu

- a) programy zpracovávají orgány kraje a orgány obcí, a to i v případě, když oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší pokrývají jejich území pouze zčásti,
- b) programy jsou zpracovávány v rozsahu uvedeném v bodě 2, viz níže
- c) v případě, že imisní limity nebo cílové imisní limity jsou překročeny u více znečišťujících látek nebo jejich stanovených skupin, musí být v rámci programu zpracován podprogram pro každou z těchto látek. V názvu programu se pak použije výrazu „Integrovaný krajský a místní program ke zlepšení kvality ovzduší“ s uvedením dotčené oblasti a s následným vyjmenováním znečišťujících látek nebo jejich stanovených skupin, jejichž emise jsou předmětem programu,
- d) programy se připravují na období, k jehož konci má být dosaženo hodnot imisních limitů stanovených prováděcím právním předpisem, v případě troposférického ozónu na období, k jehož konci má být dosaženo hodnot cílových imisních limitů.

5.2. Rozsah a obsah programu

- a) stanovení oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší (zóny, sídelního seskupení, města, ekosystému),
 - 1. název oblasti a název kraje (obce), který program zpracoval,
 - 2. geografické vymezení oblasti,
 - 3. soupis měřicích stanic ke zjišťování imisí na území oblasti (včetně mapy a geografických souřadnic),
- b) všeobecné informace,
 - 1. podrobnější popis oblasti (město, průmyslová nebo venkovská oblast, apod.),
 - 2. celková rozloha území oblasti a rozloha území se zvláště zvýšeným znečištěním ovzduší (km²) a odhad počtu obyvatel vystavených zvýšenému znečištění ovzduší,
 - 3. současné klimatické údaje o oblasti a jejím okolí,
 - 4. topografické údaje,
 - 5. informace o živých i neživých cílových objektech programu vyžadujících zvláštní ochranu ovzduší, obsahující rovněž podrobné údaje o citlivých skupinách obyvatelstva a ekosystémech,
- c) odpovědné orgány,
 - 1. názvy a sídla orgánů ochrany ovzduší a dalších správních úřadů,
 - 2. jména a adresy odpovědných osob,
- d) druh a posouzení znečištění ovzduší,
 - 1. koncentrace znečišťujících látek zjištěné v předchozích letech,
 - 2. aktuální koncentrace znečišťujících látek,
 - 3. prostředky použité ke zjišťování koncentrací znečišťujících látek, zejména metody měření a modelování,
- e) původ znečištění ovzduší,
 - 1. výčet hlavních zdrojů znečišťování ovzduší podle kategorií, doplněný jejich geografickým vyznačením,
 - 2. celkové množství emisí produkovaných hlavními zdroji znečišťování ovzduší (t/rok) a celkové množství emisí produkované všemi zdroji v oblasti,
 - 3. informace o znečištění dálkově přenášeném z okolních oblastí,
- f) analýza situace vedoucí ke zhoršení kvality ovzduší,
 - 1. podrobnosti o faktorech působících zvýšené znečištění ovzduší,
 - 2. podrobnosti o možných nápravných opatřeních,
- g) popis existujících opatření přijatých ke zvýšení kvality ovzduší,
 - 1. výčet opatření na lokální, regionální úrovni, národní a mezinárodní úrovni, která mají vztah k programu a oblasti pro kterou je zpracován,
 - 2. dosažené výsledky a hodnocení účinnosti opatření,
- h) popis nově připravovaných opatření ke zlepšení kvality ovzduší,
 - 1. seznam a popis navrhovaných opatření,
 - 2. časový plán implementace opatření,
 - 3. odhad očekávaného dopadu na kvalitu ovzduší včetně časového horizontu jeho dosažení,
- i) popis opatření ke zlepšení kvality ovzduší zamýšlených v dlouhodobém časovém horizontu,
- j) seznam relevantních dokumentů a dalších zdrojů informací.

6. Technická opatření

kteřá jsou včleněna do programu, je nutno směřovat ke snížení emisí ze zdrojů

- stacionárních
- liniových (komunikace – dopravní zátěž, povrch a sklon vozovky, údržba povrchu, čistota)
- mobilních (veřejná doprava)
- plošných, difúzních
- dále je nutno likvidovat prekurzory prachu a usazený prach, event. prekurzory ozónu
- nutno dosahovat energetických úspor, využíváním obnovitelných zdrojů
- nutno dosahovat regulace dopravy (dopravní omezení v obydlených částech obce – jednosměrné silnice, omezení vjezdu nákladních automobilů).....
- regulace přirozené prašnosti (sečení travin před květem, ruderální společenstva, úprava povrchů na bezprašné...)

Vazba místního programu snížení emisí na Krajský Integrovaný program snižování emisí a zlepšení kvality ovzduší:

Každý kraj zpracovává podle zákona program snižování emisí. Pro místa, kde jsou překročeny emisní limity, musí být přijata účinná opatření na úrovni kraje – v jeho kompetenci ke zdrojům znečištění ovzduší a dalším možnostem kraje.

Na obecní úrovni nutno zjistit, zda znečištění pochází

- ze zdrojů, ošetřených v obecní kompetenci, (liniové, plošné, stacionární zdroje, přirozené prachy – pyly)
- nebo zda jde o rozhodování o zdrojích na úrovni kraje, ať jde o liniové, či stacionární zdroje.
- někdy může jít o přenos znečištění z území jiné obce,
- nebo dokonce o dálkový přenos

Stacionární zdroje na území obce:

- Zvláště velké zdroje znečištění ovzduší – rozhoduje kraj v rámci IPPC, obec by měla být dotčeným orgánem v řízení podle Stavebního řádu a uplatnit požadavky, event. pomocí dobrovolné dohody obce a znečišťovatele dosáhnout opatření nad rámec zákona
- Velké zdroje – rozhoduje kraj, dále platí totéž, co o zvláště velkém zdroji, nemusí být předmětem IPPC
- Střední zdroje- dtto
- Malé zdroje – užívané k podnikatelské činnosti – protokol o měření emisí a účinnosti zdroje podle zák. 92/2004 Sb. musí dostat obec.
- Malé zdroje v soukromém vlastnictví bez podnikání – mohou být předmětem šetření dodržování přípustné tmavosti kouře, event. možných pachů při spalování nepatřičných substrátů.
- Obec může svým nařízením zakázat spalování nekvalitních paliv.

7. Využití možností mimo oblast působnosti zákona o ovzduší

Existují ještě další využitelné možnosti ke zlepšení kvality ovzduší:

Zákon č. 128/2000 Sb.,	o obcích (sdružení obcí – může také zpracovat program; podle tohoto zákona může být také vydána vyhláška o čistotě obce, včetně ošetření obecní zeleně a seče travin před květem, snižující úlet pylových zrnek; využitelné § – 2, 10, 11, 46, 58)
Zákon č. 44/1988 Sb.	Horní zákon – § 10 – řešení střetu zájmů, účast obce v řízení
Zákon č. 266/1999 Sb.,	o drahách
Zákon č. 13/1997 Sb.,	o pozemních komunikacích – obec může být správcem komunikace, nebo může uplatnit zájmy u správce, je-li jím kraj nebo stát.
Zákon č. 56/1999 Sb.,	o technických podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích – dopravce by měl při plnění veřejného zájmu respektovat i povinnosti měření a „seřízení“ emisí. Zde je možnost získání podpory z Fondu rozvoje dopravy Ministerstva dopravy k ekologizaci vozidel veřejné dopravy, podobně je dosažitelná podpora ze Sektorového operačního programu (SOP) Infrastruktura.
Zákon č. 50/1976 Sb.,	o územním plánování a stavebním řádu – územní plán, včetně jeho změn, může být nejsilnějším nástrojem při řešení kvality ovzduší v obci, podobně i územní a stavební řízení, kde je obec dotčeným orgánem a uplatní svoje požadavky včetně řešení kvality ovzduší po dobu stavby, kontrola povinností stavebníka při ochraně ovzduší během stavby a její evidence ve stavebním denníku je nezbytná.

8. Dobrovolné dohody:

Kromě účasti obce v řízení dle speciálních zákonů ještě existuje možnost uzavírání dobrovolných dohod se znečišťovateli, je i možnost celý program zlepšení kvality ovzduší vybudovat, v případě dobrých vztahů v rámci obce, na tomto základě. Tento nástroj může skýtat velké možnosti.

9. Hodnocení programu:

Ideálním hodnocením je cost/benefit analýza, která je schopná porovnat vynaložené náklady a ekonomický přínos opatření, která budou podniknuta ke zlepšení kvality ovzduší.

Samozřejmě hodnocení účinnosti bude měřitelné snížení imisí, či jeho výpočet, snížení celkových emisí v lokalitě

10. Finanční podpora zpracování programu:

Podle Směrnice Státního fondu životního prostředí ČR (SFŽP) pro rok 2004 – Program 2.7.1. „Územní program snižování emisí a imisí znečišťujících látek do ovzduší“ která platí pro rok 2004, je možno pro zpracování místního programu ke zlepšení kvality ovzduší, získat finanční podporu. Pro potřeby obcí je i možnost využít aktivity vědecké a studentské komunity a zpracovat program ke zlepšení kvality ovzduší i v rámci již existujícího vědeckého úkolu, dotýkajícího se řešeného území, nebo je možné využít tématu pro studentskou diplomovou, či postgraduální práci. Ani takováto řešení nejsou v Evropské unii vzácná.

11. Povinný reporting o programech zlepšení kvality ovzduší podávaný Evropské komisi:

Zde bude prostor pro povinný reporting, který musí odpovídat Rozhodnutí Komise 2004/224 EC prostřednictvím specifických formulářů.

12. Seznam předpisů, ze kterých vychází metodický pokyn:

Zákon č. 86/2002 Sb. (v platném znění)

Nařízení vlády č. 350/2002 Sb. (v platném znění)

Rozhodnutí Komise 2004/224 EC (dostupné na webu Evropské komise)

MUDr. Eva Rychlíková, v. r.
ředitelk odboru ochrany ovzduší

SDĚLENÍ

12.

SDĚLENÍ

odboru posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC

Ministerstva životního prostředí ve věci Postupu při posuzování vlivů projektů ucházejících se o spolufinancování z programů Evropského společenství (ISPA, Phare), případně dalších programů, na životní prostředí

V souvislosti s nabytím účinnosti zákona č. 100/2001Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění zákona č. 93/2004 Sb. a s nabytím účinnosti zákona č. 218/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, se od 1. 5. 2004 mění výše zmíněný Postup. Žadatelé o vyjádření k záměru již nebudou předkládat společně s oznámením dotazník k environmentálně citlivým oblastem, ale budou muset předložit stanovisko podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, místně příslušného orgánu ochrany přírody a krajiny (krajský úřad, případně správa chráněné krajinné oblasti nebo správa národního parku) z hlediska možných významných vlivů na lokality Natura 2000.

Ing. Jaroslava HONOVÁ, v. r.
pověřená řízením odboru
posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC

OBJEDNÁVKY

měsíčníků Věstník MŽP a Zpravodaj MŽP s čtvrtletníkem EIA
a dalšími tiskovinami pro rok 2004 zasílejte na adresu

SEVT, a.s.

Pekařova 4, 181 06 Praha 8-Bohnice,
tel.: 283 090 352, 283 090 354
fax: 233 553 422, e-mail: sevt@sevt.cz

**Roční předplatné titulů
„Věstník & Zpravodaj MŽP“
s přílohami činí 750 Kč**

Jednotlivá čísla bude možné zakoupit do vyprodání zásob samostatně.